

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **78944** (13) **U**
(51) МПК (2013.01)
A01G 1/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2012 09676	(72) Винахідник(и): Войтовська Вікторія Іванівна (UA), Улянич Олена Іванівна (UA), Мельниченко Тетяна Вікторівна (UA), Кецкало Вікторія Валеріївна (UA), Лихацький Віталій Іванович (UA), Василенко Ольга Володимирівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 10.08.2012	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.04.2013	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.04.2013, Бюл.№ 7	(73) Власник(и): ІНСТИТУТ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР І ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, вул. Клінічна, 25, м. Київ, 03141 (UA)

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ СЕЛЕРИ І САЛАТУ

(57) Реферат:

Спосіб вирощування селери і салату включає висів насіння, готування ґрунтової суміші та пікірування рослин, отримання розсади. Для сівби насіння використовують касети розміром 4×4 см, 6×6 см та 2,5×2,5 см. У кожную касету, яку попередньо наповнюють ґрунтовими сумішами, висівають 1-2 насінини. Висаджування рослин у відкритий чи закритий ґрунт здійснюють на 15-20 діб раніше.

UA 78944 U

Корисна модель належить до сільського господарства і може бути використана в сільськогосподарській біотехнології, селекції, рослинництві, овочівництві, зокрема для вирощування, розмноження і отримання розсади цінних селекційних матеріалів та збереження генотипу вихідної форми.

Високоякісна і економічно доступна розсада - одна з головних умов отримання високого урожаю будь-якої культури. Сьогодні у виробництві існують безліч різноманітних способів вирощування розсади з пікіруванням або без пікірування у ґрунті парників чи розсадних плівкових теплиць, в горщечках, кубиках, насипних горщечках, торфоблоках, пластикових касетах. Слід зазначити, що овочеві культури порівняно із польовими сільськогосподарськими рослинами більш вимогливі до умов вирощування, тому слід використовувати найбільш оптимальний спосіб для їх вирощування.

У літературних джерелах усе більше зустрічаються дані із вирощування розсади касетним способом, завдяки якому подовжується вегетаційний період овочевих рослин.

Відомим і найбільш близьким до корисної моделі є спосіб вирощування розсади безгорщечковим способом (Хворостянко В.І. Салат // Настоящий хозяин. - № 1.-2004. С. 36-48). Відомий спосіб включає у себе вирощування салату за безгорщечковою методикою. Він полягає в тому, що проводять висів насіння салату за норми 0,8-1 г на м² або 3-4 г на м² у суміш із торфу, перегною та піску. В подальшому, коли рослини формують 1-2 справжні листки, їх пересаджують (пікірують), а коли рослини мають 2-3 справжні листки їх пікірують у закритий або відкритий ґрунт, використовуючи парники або плівкові теплиці. Протягом вегетаційного періоду проводили обліки та спостереження показників.

Відомий і пропонований способи вирощування селери і салату мають спільні ознаки: висів насіння, готування ґрунтової суміші та пікірування росли, отримання розсади.

Проте, відомий спосіб вирощування селери і салату є трудомістким, не дає можливості отримати вирівняну розсаду, не забезпечує транспортування рослин на відстані, не дає високого коефіцієнту приживлюваності рослин, під час пересаджування коренева система зазнає високого відсотку травмування, потребує довшого терміну отримання урожаю.

В основу корисної моделі поставлена задача удосконалити спосіб вирощування селери і салату, що дасть можливість пришвидшити та збільшити урожайність цих овочевих культур, зменшити витрати та забезпечити можливість транспортування рослин на різні відстані, збільшити коефіцієнт виходу розсади та зменшити кількість насіння, забезпечити отримання високоякісної не деформованої розсади та нетравмованої кореневої системи, підвищити рівень рентабельності.

Поставлена задача вирішується тим, що у відомому способі вирощування селери і салату використовують для отримання розсади безгорщечковий спосіб, за яким проводять сівбу насіння салату за норми 0,8-1 г на м² або 3-4 г на м² у суміш із торфу, перегною та піску. В подальшому, коли рослини формують 1-2 справжні листки, їх пересаджують (пікірують), а коли рослини мають 2-3 справжні листки, їх пікірують у закритий або відкритий ґрунт, використовуючи парники або плівкові теплиці. Протягом вегетаційного періоду проводять обліки та спостереження показників продуктивності.

Запропонований спосіб вирощування селери і салату включає касетний спосіб вирощування, який полягає в використанні касет 4×4 см, 6×6 см та 2,5×2,5 см, у які висівають 1-2 насінини. Попередньо касети наповнюють ґрунтовими сумішами із піску, торфу, дернової землі. За потреби пересаджують розсаду у відкритий або закритий ґрунт.

Новими відмінними від існуючого прототипу ознаками є:

- використання касет;
- касети розміром 4×4 см, 6×6 см, 2,5×2,5 см;
- використання ґрунтових сумішей для касет;
- норма висіву насіння;
- висів 1-2 насінин у касету;
- пересаджування рослин у відкритий чи закритий ґрунт на 15-20 діб раніше.

Відмінні від прототипу ознаки при взаємодії з відомими дозволяють отримати вирівняну розсаду, високий відсоток нетравмованої кореневої системи, дає можливість транспортувати рослини на різні відстані, пришвидшує отримання розсади та урожаю, забезпечує високий коефіцієнт приживлюваності рослин, збільшує рівень рентабельності.

Ефективність нового способу вирощування селери і салату вивчали на таких матеріалах: Цілитель, Чорномор, Аніта, Думка, Диворгай, Евеліна.

Згідно з отриманими результатами досліджень видно, що використання касет сприяє зменшенню кількості висіяного насіння, адже у кожен касету висівають 1-2 насінини. Їх також можна перевозити на різну відстань, не пошкоджуючи рослини, та під час пікірування можна

легко виймати розсаду. Крім того, приживлюваність рослин збільшується до 90 % та не відбувається травмування кореневої системи селери і салату. Розсада, що пересаджена у ґрунт із касет, швидше приживається і завдяки цьому на 10-20 днів раніше відбувається отримання урожаю. Під час досліджень відмічено, що за новим способом як у салату, так і селери вищі показники висоти рослин (18,3 см та 27 см). Крім того, відсоток площі листків є вищий на 25 %. Маса 1 рослини у салату становить 395 г, у селери - 312 г при новому способі вирощування. Слід зазначити, що масова частка сухих розчинних речовин та вміст вітаміну С також є вищими. Урожайність становить 43,9 г/га для салату та 40,1 т/га для селери, а у безкасетному способі цей показник є 26,6 т/га та 35,4 т/га, відповідно. Відсоток рентабельності за даним способом вирощування у салату - 145,2 %, а у селери - 155 %, порівняно із відомим 133,0 % та 139 % відповідно (див. таблицю).

Спосіб вирощування селери і салату здійснюється таким чином: за вихідний матеріал беруть насіння селери або салату. Використовують касети та касетний спосіб вирощування, який полягає в використанні касет з розмірами 4×4 см, 6×6 см та 2,5×2,5 см, у які висівають одну або дві насінини. Попередньо касети наповнюють ґрунтовими сумішами із піску, торфу, дернової землі у різних співвідношеннях. Полив та підживлення проводять за потреби. Рослини пересаджують у відкритий або закритий ґрунт при одержанні 1 пари справжніх листків.

Таблиця

Показники ефективності використання запропонованого способу вирощування селери і салату

Показники	Відомий спосіб		Запропонований спосіб	
	салат	селера	салат	селера
Висота рослин, см	16,3	23,0	18,3	27,0
Приживлюваність у відкритий ґрунт, %	63,0	65,0	90,0	92,0
Маса 1 рослини, г	233,0	250,0	395,0	312,0
Кількість сухих речовин, %	2,62	5,4	2,87	6,5
Вміст вітаміну С, %	28,5	55,1	32,2	57,2
Урожайність, т/га	26,6	35,4	43,9	40,1
Рівень рентабельності, %	133,0	139,0	145,2	155,0

Впровадження запропонованої корисної моделі дає можливість отримати вирівняну розсаду, високий відсоток нетравмованої кореневої системи, дозволяє транспортувати рослини на різні відстані, пришвидшує отримання розсади та урожаю, забезпечує високий коефіцієнт приживлюваності рослин, збільшує рівень рентабельності.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб вирощування селери і салату, що включає висів насіння, готування ґрунтової суміші та пікірування рослин, отримання розсади, який **відрізняється** тим, що для сіви насіння використовують касети розміром 4×4 см, 6×6 см та 2,5×2,5 см, у кожен касету, яку попередньо наповнюють ґрунтовими сумішами, висівають 1-2 насінини, висаджування рослин у відкритий чи закритий ґрунт здійснюють на 15-20 діб раніше.

Комп'ютерна верстка С. Чулій

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601